

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

nr. _____ din _____ 2024

privind modificarea unor acte normative
(promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2003, nr. 14-17, art. 49), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii, cuvintele „gestionar al fondului locativ”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „administrator al asociației/gestionar al condominiului”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 2:

1) Noțiunea „*alimentare cu energie termică*”, după cuvintele „distribuirii energiei termice către consumatori” se completează cu cuvintele „, destinată încălzirii și/sau preparării apei calde menajere, și/sau răcirii”.

2) Noțiunea „*gestionar al fondului locativ*” se exclude

3. Articolul 3 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

”(6) Apa caldă menajeră este obținută în rezultatul încălzirii apei potabile furnizate de către operatorul sistemului public de alimentare cu apă în conformitate cu prevederile Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Titularii de licență privind activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, fiind responsabili de calitatea serviciului prestat/produsului furnizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și titularii de licență privind producerea, distribuția, sau furnizarea energiei termice, fiind responsabili de calitatea serviciului prestat/produsului furnizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.”

4. **Articolul 15** la alineatul (1) lit. g) va avea următorul cuprins:

„g) examinarea reclamațiilor consumatorilor/locatarilor în privința administratorului asociației/gestionarul condominiului și intermediarilor la

decontări privind serviciile intermediare, medierea conflictelor dintre operator și consumator.”

5. **Articolul 21** la alineatul (2) în propoziția a doua după cuvintele: „de alimentare cu apă și de canalizare,” se completează cu cuvintele: „de alimentare cu energie termică, de alimentare cu apă caldă menajeră”.

Art. II. Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116*) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **Articolul 14**, alineatul (2) se completează cu litera p²) cu următorul cuprins:
”p²) aprobă, în condițiile legii, la propunerea primarului, zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale;”

2. **Articolul 29**, alineatul (1) se completează cu literele s¹) și s²) cu următorul cuprins:

”s¹) propune, în condițiile legii, spre aprobare consiliului local, zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale, identificate de către unitățile termoelectrice, în urma elaborării studiilor de fezabilitate, și a avizării pozitive a acestora de către instituția publică de suport. Studiile de fezabilitate iau în considerare documentele de dezvoltare regională și locală, precum și a Planurilor locale integrate privind energia și clima, cu condiția că acestea sunt aprobate de către autoritățile administrației publice locale.

s²) în coordonare cu operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, de gaze naturale, operatorilor serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, distribuitorului de energie termică, participă la elaborarea și aprobarea proiectelor rețelelor de distribuție a energiei electrice, gaze naturale, apă și canalizare, rețelelor termice conform planurilor urbanistice, după aprobarea zonelor unitare de către consiliul local.”

1. **Articolul 6:**

1) alineatul (2) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

”g) avizul unității termoelectrice cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a clădirii/bunului imobil (potențialului consumator) la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică în zonele unitare de alimentare cu energie termică, pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit că alimentarea cu energie termică se realizează exclusiv prin sistem centralizat”;

2) alineatul (3) după cuvintele ”Organele supravegherii de stat” se completează cu textul ”, instituțiile și întreprinderile”.

Art. III. Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 178-184, art. 415*), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii:

1) cuvintele „Agenția pentru Eficiență Energetică” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „instituția publică de suport”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2) cuvintele „organul central de specialitate al administrației publice în sectorul termoeenergetic” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei” la forma gramaticală corespunzătoare.

3) cuvintele „sistem centralizat de alimentare cu energie termică” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „sistem de alimentare centralizată cu energie termică”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Articolul 3 alineatul (9) va avea următorul cuprins: „9) *protecția drepturilor consumatorilor de energie termică*”.

3. La Articolul 5:

1) noțiunea „apă caldă menajeră” după cuvântul „igienico-sanitare” se completează cu cuvintele: „*obținută în urma încălzirii apei potabile utilizând energie termică*”;

2) noțiunea „consumator” va avea următorul cuprins:

„*consumator* – orice persoană fizică sau juridică care beneficiază de energie termică în baza de contract sau efectiv de energie termică pentru necesitățile casnice sau în alte scopuri”;

3) după noțiunea „consumator” se completează cu următoarele noțiuni:

„*consumator casnic* – orice persoană fizică care utilizează energie termică pentru necesități casnice nelegate de activitatea de întreprinzător sau cea profesională, iar destinația bunului imobil este locativă;

consumator noncasnic – orice persoană fizică sau juridică care utilizează energie termică în alte scopuri decât pentru necesitățile casnice, iar destinația unității în condominiu/bunului imobil este alta decât locativă;

consumator de servicii intermediare – proprietarul unității și posesorul adult pe durata cât posedă în fapt unitatea și cărora furnizorul de energie termică furnizează serviciul intermediat;”

4) după noțiunea „distribuție” se completează cu următoarea noțiune:

„*distribuitor de energie termică* - unitate termoeenergetică ce desfășoară activitatea de distribuție a energiei termice în condițiile prezentei legi;”

5) noțiunea „eficiență globală” va avea următorul cuprins:

„*eficiență globală* – raportul dintre suma energiei electrice produse și a energiei termice produse, raportată la cantitatea de combustibil folosit pentru producerea energiei electrice și termice în procesul de cogenerare;”

6) noțiunea „*energie termică*”, după textul „*sistemului care primește energie*” se completează cu textul: „*destinată pentru încălzirea și/sau prepararea apei calde menajere și /sau răcire*”.

7) după noțiunea „*energie termică utilă*” se completează cu următoarea noțiune: „*externalizare a unui serviciu sau a unei lucrări* – transmitere de către titularul de licență în favoarea unei părți terțe a unui serviciu sau a unei lucrări pe care trebuie să le îndeplinească în conformitate cu prezenta lege și potrivit condițiilor licenței, fără a include cesiunea licenței către o parte terță;”

8) după noțiunea „*furnizor*” se completează cu următoarea noțiune:

„*incinerarea deșeurilor în scopuri energetice* reprezintă procesul de ardere a deșeurilor, în instalații specializate, pentru producerea de energie termică și/sau alte forme de energie produse în cogenerare.”

9) după noțiunea „*instalație de utilizare a energiei termice*” se completează cu noțiunea „*punct de delimitare*” va avea următorul cuprins „*punct de delimitare* - loc în care instalațiile de utilizare a energiei termice ale consumatorului se delimitează după proprietate de instalațiile distribuitorului sau stabilite prin acordul între părți”;

10) după noțiunea „*punct de delimitare*” se completează cu următoarele noțiuni: *punct de măsurare* - locul în care este instalat echipamentul de măsurare, în care cantitatea de energie termică se măsoară în scopuri comerciale;

punct de racordare - locul în care se racordează/branșează, după caz, centrala termică sau instalația de utilizare a energiei termice la instalațiile aflate în proprietatea sau în administrarea distribuitorului;

11) după noțiunea „*raportul dintre energia electrică și energia termică*” se completează cu următoarele noțiuni:

„*racord/branșament termic* – instalația de conexiune dintre o rețea de distribuție și instalația de utilizare a energiei termice a consumatorului”.

serviciu intermediat al furnizării energiei termice – serviciu de alimentare cu energie termică, de care se folosesc ori se pot folosi proprietarii unităților și posesorii acestora, dar care, în funcție de situația concretă a condominiului, din motive tehnice sau legale, se intermediază de către asociație în temeiul contractului încheiat dintre administrator al asociației/gestionar al condominiului (intermediar de servicii) și furnizorul, și nu pot fi contractate individual de către proprietarii ori posesorii unităților ori facturate individual acestora;”

rețea termică - ansamblu de conducte, instalații de pompare, puncte termice centrale, puncte termice individuale situate în amonte de punctul de delimitare cu centrala termică, centrala electrică cu termoficare, care servesc la distribuția energiei termice până la instalațiile de utilizare a energiei termice ale consumatorului”;

12) după noțiunea „*sistem colectiv de alimentare cu energie termică*” se completează cu următoarele noțiuni:

„*sistem paușal* - mod de stabilire a consumului de energie termică prin calcul, în funcție de capacitatea termică și de numărul orelor de utilizare pe tipuri de instalații termice, factorul de cerere;”

stocarea energiei termice - reprezintă procesul de colectare, conservare și eliberare ulterioară a căldurii într-un mediu solid, lichid sau gazos pe termen scurt, mediu sau lung, pentru a fi utilizată ulterior pentru încălzire, răcire, generare de energie sau procese industriale, în vederea gestionării și optimizării utilizării energiei termice în sistemele de alimentare centralizate cu energie termică.”

13) după noțiunea „*valoare de referință a eficienței pentru producerea separată*” se completează cu următoarele noțiuni:

„*zonă de protecție a rețelelor termice* - zonă adiacentă rețelelor termice extinsă și în spațiu, cu condiții deosebite de utilizare, stabilită de-a lungul traseului rețelelor termice și în jurul altor obiecte auxiliare ale rețelelor termice, în limitele căreia se introduc interdicții sau restricții privind accesul persoanelor, exploatarea fondului funciar, efectuarea lucrărilor, regimul construcțiilor și plantarea spațiilor verzi, pentru a se asigura condițiile normale de exploatare, de reparație și de reconstrucție, pentru a

se exclude posibilitatea de deteriorare a rețelelor termice, precum și pentru a se evita punerea în pericol a persoanelor, bunurilor și a mediului.

zonă unitară de alimentare cu energie termică - areal geografic aparținând unei unități administrativ-teritoriale, în interiorul căruia se poate promova o singură soluție tehnică de alimentare cu energie termică.”.

4. La Articolul 6:

1) La alin. (2) lit. c) va avea următorul cuprins:

2) „c) promovarea eficienței energetice, a producerii energiei termice din surse regenerabile și a producerii energiei termice prin cogenerare, inclusiv prin procurarea prioritară a energiei termice și electrice produse de centralele electrice de termoficare și de centralele de producere a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență”.

3) Se completează cu articolele 6¹ și 6² cu următorul cuprins:

”Articolul 6¹. Zone unitare de alimentare cu energie termică

(1) În unitățile administrativ-teritoriale unde există sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, care este un sistem eficient în sensul art. 15¹ din prezenta lege, se recunoaște zonă unitară de alimentare cu energie termică.

(2) Dacă în termen de 3 luni de la înaintarea spre aprobare autorităților publice locale a studiilor de fezabilitate elaborate în condițiile articolului 10 alineat (3) din prezenta lege, nu vor fi aprobate zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale de către consiliile locale, se recunoaște zonă unitară de alimentare cu energie termică întreg teritoriul administrativ.

Articolul 6². Conectarea și reconectarea la sistemul de alimentare centralizat cu energie termică

(1) Clădirile autorităților și instituțiilor publice, din zonele unitare de alimentare cu energie termică, se conectează/reconectează la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în baza planurilor de dezvoltare ale unităților termoeenergetice, elaborate în conformitate cu articolul 34 din prezenta lege, și asigură în mod obligatoriu consumul de energie termică din sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, care este un sistem eficient în sensul art. 15¹ din prezenta lege.

Investițiile unităților termoeenergetice în reconectarea clădirilor autorităților și instituțiilor publice din zonele unitare de alimentare cu energie termică se includ în planurile de investiții ale întreprinderilor termoeenergetice și se aprobă de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, (denumită în continuare Agenție), în scop de promovare a alimentării centralizate cu energie termică.

(2) În zonele unitare de alimentare cu energie termică, pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit că alimentarea cu energie termică se realizează exclusiv prin sistem centralizat, clădirile/bunurile imobile nou construite, precum și cele supuse renovărilor majore, în conformitate cu prevederile Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, se conectează/reconectează la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică existent, cu excepția cazurilor când racordarea nu este posibilă/fezabilă din punct de vedere tehnic și economic pentru furnizorul de energie termică.

(3) La evaluarea posibilității tehnice de racordare a unui potențial consumator la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, unitatea termoeenergetică ține

cont inclusiv de planul de dezvoltare, iar la necesitate planifică și include investițiile în conformitate cu prevederile Metodologiei tarifare în planul de investiții pentru anul următor, sau anul curent, după caz, care sunt aprobate de către Agenție.

5. La Articolul 7:

1) Cuvântul „Competențele” se substituie cu cuvântul „Competența”

2) la alineatul (1):

lit. c) cuvântul „stabilește” se substituie cu textul „elaborează și aprobă”;

lit. d) după cuvintele „pe plan” se completează cu cuvintele: „național și”;

se completează cu litera f¹) cu următorul cuprins:

”f¹) elaborează și aprobă actul normativ cu privire la modul de repartizare a consumului de energie termică în cadrul sistemului colectiv de alimentare cu energie termică”.

3) la alineatul (2) cuvintele „alimentării cu energie termică” se substituie cu cuvintele „implementării acesteia”;

6. La Articolul 8:

1) alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

”a¹) elaborează și promovează politica și strategiile statului în sectorul termoelectric și monitorizează implementarea acestora;”.

2) alineatul (2) se abrogă.

7. La Articolul 9:

1) la alineatul (1) cuvintele „(denumită în continuare Agenție)”, se exclude.

2) la alineatul (2):

litera a) cuvântul „metodologiile” se substituie cu cuvântul „metodologia”,

textul „pentru apă caldă menajeră” se substituie cu textul „pentru prepararea apei calde menajere”;

litera b) textul „precum și pentru apa caldă menajeră” se exclude

se completează cu lit. b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) aprobă, în condițiile prezentei legi, planurile anuale de investiții ale titularilor de licență, realizarea acestora, planurile de dezvoltare și valorile admise ale pierderilor normative de energie termică”.

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) stabilește prin metodologiile aprobate, criteriile de determinare a costurilor minime necesare și justificate la calculul și aprobarea prețurilor și tarifelor pentru activitățile reglementate, precum și supraveghează respectarea acestora;

litera k) cuvintele „în conformitate cu standardele naționale de contabilitate, cu cerințele privind rapoartele contabile”, se substituie cu cuvintele „în conformitate cu standardele de contabilitate, cu cerințele privind raportarea financiară”.

litera n) cuvintele „și tarifele” se exclude;

se completează cu literele p) - r) cu următorul cuprins:

„p) elaborează și aprobă Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind tarifele reglementate;

q) aplică sancțiuni financiare asupra unităților termoelectrice în modul și în condițiile stabilite prin prezenta Lege și Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.”;

r) examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile, iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi termoelectrice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.”

3) Se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În domeniul protecției consumatorilor, Agenția:

a) promovează protecția drepturilor și a intereselor legale ale consumatorilor, în special prin monitorizarea prestării de către titularii de licențe a serviciilor de calitate, prin susținerea și asigurarea tratamentului echitabil și nediscriminatoriu în raport cu consumatorii, prin prevenirea măsurilor anticoncurențiale, precum și prin asigurarea accesului la datele de consum, în condițiile stabilite în prezenta lege;

b) elaborează și aprobă regulamente, norme, ghiduri, monitorizează respectarea acestora, adoptă hotărâri și emite decizii menite să asigure protecția drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor în conformitate cu prevederile prezentei legi;

c) monitorizează respectarea de către titularii de licențe a drepturilor consumatorilor stabilite în prezenta lege și în Regulamentul privind furnizarea energiei termice;

d) colaborează cu organizațiile care promovează interesele consumatorilor;

e) examinează și soluționează problemele expuse în reclamațiile consumatorilor în conformitate cu prezenta lege și cu respectarea prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018;

f) prezintă, la solicitare, organizațiilor care promovează interesele consumatorilor, precum și consumatorilor, informația necesară referitoare la activitatea titularilor de licențe, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată;

g) examinează și soluționează, în procedură extrajudiciară, neînțelegerile survenite între consumatori și furnizori, inclusiv în legătură cu racordarea la rețelele de energie termică, precum și neînțelegerile referitoare la încheierea contractelor de furnizare a energiei termice;”

4) la alineatul (3), cuvintele „Anual, până în data de 31 martie” se substituie cu cuvintele „Anual, până la 30 iunie”;

5) la alineatul (4) lit. e) va avea următorul cuprins:

„e) să verifice respectarea de către titularul de licență aplicarea principiului de eficiență maximă cu cheltuieli minime în ceea ce privește producerea, distribuția și furnizarea energiei termice la tarife reglementate”;

6) alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Bugetul Agenției și mărimea plăților regulatorii se stabilesc în corespundere cu prevederile Legii cu privire la energetică.”.

8. Se completează cu articolul 9¹ cu următorul cuprins:

„**Articol 9¹** Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției

(1) Transparența activității Agenției o asigură Consiliul de administrație, care, în acest scop, face publice ședințele sale și anunță părțile interesate despre organizarea

ședințelor în modul și în termenele stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

(2) Agenția publică pe pagina sa web oficială proiectele actelor normative de reglementare, proiectele Hotărârilor inclusiv cererile titularilor de licență privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate.

(3) Cererile titularilor de licențe privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate, se publică pe pagina web oficială a Agenției în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererilor respective. Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor cu privire la acestea. În termenele stabilite prin Legea nr. 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa web oficială rezultatele examinării cererilor titularilor de licență și propunerile sale privind nivelul cheltuielilor de bază, al prețurilor și tarifelor reglementate.

(4) Consiliul de administrație al Agenției este obligat să examineze cererile privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.

(5) În cazul situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu gaze naturale, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali ori al participanților pieței gazelor naturale, inclusiv în cazul unor modificări semnificative ale prețului de achiziție a gazelor naturale, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional prevăzute de Codul administrativ. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției.

9. Articolul 10 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Unitățile termoelectrice identifică în urma elaborării studiilor de fezabilitate, zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale. Studiile de fezabilitate iau în considerare analiza potențialului național în conformitate cu art. 12 din prezenta lege precum și documentele de dezvoltarea regională și locală, precum și Planurile locale integrate privind energia și clima, cu condiția că acestea sunt aprobate de către autoritățile administrației publice locale. Aceste propuneri sunt înaintate de către unitatea termoelectrică spre aprobare autorităților administrației publice locale cu condiția avizării pozitive a acestora de către instituția publică de suport. ws

10. La Articolul 11:

1) la litera a) cuvintele „asigură sprijinirea” se substituie cu cuvintele „acordă asistență”;

2) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) avizează, în condițiile legii, studiul cu privire la zonele unitare de alimentare cu energie termică, în cadrul unității administrativ-teritoriale.”.

11. **La Articolul 12**, la alineatul (1) după cuvintele „din punct de vedere energetic” se completează cu cuvintele „în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică”.

12. **Articolul 13** va avea următorul cuprins:

„**Articolul 13.** Măsuri de sprijin

(1) Cu respectarea prevederilor legii cu privire la ajutorul de stat, în scopul promovării cogenerării de înaltă eficiență și a utilizării energiei din surse regenerabile, Guvernul poate institui măsuri de sprijin a producătorilor de energie electrică și termică în regim de cogenerare de înaltă eficiență și a producătorilor de energie electrică și termică din surse regenerabile de energie.

(2) Orice măsură de sprijin oferită producătorilor de energie termică în regim de cogenerare trebuie să fie condiționată de producerea energiei electrice în regim de cogenerare de înaltă eficiență și de utilizarea în mod eficient a energiei termice reziduale, astfel încât să fie posibilă realizarea economiilor de energie primară.

(3) Măsurile de sprijin acordate pentru producerea energiei termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență, pentru producerea energiei termice ce urmează a fi livrată în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, precum și pentru dezvoltarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică se aplică cu respectarea prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat.”.

13. **La articolul 15**, la alineatul (1) cuvintele „Legea nr. 124-XVIII din 23 decembrie 2009” se substituie cu cuvintele „Legea nr. 107/2016”

14. Se completează cu articolele 15¹-15³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 15¹** Integrarea surselor de energie regenerabilă în sistemele de alimentare centralizate cu energie termică

(1) Ținând cont de necesitatea utilizării eficiente a capacităților de producere a energiei electrice și termice, Guvernul promovează producerea și achiziționarea de către unitățile termoelectrice a energiei termice produse din surse regenerabile de energie, incinerarea și/sau co-incinerarea deșeurilor în scopuri energetice, în limita posibilităților economice, ținând cont de raportul cost-beneficiu.

(2) În scopul asigurării unui consum mai eficient de energie primară și al măririi ponderii energiei din surse regenerabile la nivelul energiei termice care intră în rețea, un sistem de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire cu puterea termică nominală totală a lor egală cu sau mai mare de 20 MW, îndeplinesc următoarele criterii:

a) până la 31 decembrie 2029, un sistem care utilizează cel puțin 50 % energie din surse regenerabile sau 50% energie termică reziduală sau 75% energie termică produsă în regim de cogenerare sau 50% dintr-o combinație de energie de tipul celor sus menționate;

b) de la 1 ianuarie 2030, un sistem care utilizează cel puțin 50% energie din surse regenerabile sau 50% energie termică reziduală sau 50% energie din surse regenerabile și energie termică reziduală sau 75% energie termică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență sau cel puțin o combinație a acestor tipuri de energie

termică, și integrarea tehnologiei de stocare a energiei termice sau incinerarea și/sau co-incinerarea deșeurilor în scopuri energetice;

(3) În procesul elaborării planurilor de măsuri pentru îmbunătățirea performanțelor în vederea întrunirii criteriilor înaintate față de un sistem eficient de alimentare centralizată cu energie termică și/sau de răcire, unitățile termoelectrice efectuează o analiză privind identificarea soluțiilor optime pentru atingerea obiectivelor stabilite la art. 151 alin. (2) din prezenta lege, cu includerea investițiilor necesare în planurile de dezvoltare.

(4) Consumatorii și/sau asociațiile de coproprietari conectați la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică au dreptul să producă și să utilizeze energie termică din surse regenerabile, conform art. 70 alin. (1) lit. c) din Legea nr.187/2022 cu privire la condominiu, iar unitatea termoelectrică este obligată să asigure integrarea sursei în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică inclusiv prin integrarea stocării energiei termice.

(5) Energia termică utilizată conform alin. (6) din prezentul articol se ia în considerare la calcularea ponderii energiei din surse regenerabile pentru stabilirea dacă sistemul de alimentare centralizată cu energie termică corespunde criteriilor unui sistem eficient conform alin. (2) din articolul 151.

(6) Agenția ține evidența listei titularilor de licență care dețin sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, care corespund criteriilor unui sistem eficient și a titularilor de licență care produc energie termică în regim de cogenerare de înaltă eficiență, cu actualizarea anuală până la 31 martie și publicarea acesteia pe pagina sa web oficială.

Articolul 15² Stocarea energiei termice

(1) Unitățile termoelectrice includ în Planul de dezvoltare integrarea stocării energiei termice în sistemul de alimentare cu energie termică, după ce demonstrează Agenției eficiența economică a acestei măsuri, în baza analizei cost-beneficiu, prin care se asigură evaluarea economică a tuturor costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață, pentru sistemul energetic și pentru consumatori.

(2) Unitățile termoelectrice care efectuează stocarea energiei termice trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să dețină instalații de stocare a energiei termice care să respecte normele tehnice în vigoare;

b) să dețină proceduri de operare a instalațiilor de stocare a energiei termice care să asigure siguranța și eficiența acestora;

c) să dețină un sistem de monitorizare a instalațiilor de stocare a energiei termice care să permită verificarea în timp real a parametrilor de funcționare.

(3) Investițiile pentru activitatea de stocare a energiei termice, inclusiv la consumatori, se acceptă de Agenție la aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate cu condiția includerii acestora în planul de dezvoltare.

Articolul 15³ Utilizarea energiei termice rezultate din incinerarea și/sau co-incinerarea deșeurilor

(1) Unitățile termoelectrice includ în planul de dezvoltare, integrarea în sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, a incinerării și/sau coincinerării deșeurilor în scopuri energetice, după ce demonstrează Agenției eficiența economică a acestor măsuri, în baza analizei cost-beneficiu, prin care se asigură evaluarea economică a tuturor costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață, pentru sistemul energetic și pentru consumatori.

(2) Investițiile aferente activității de incinerare și/sau coincinerarea deșeurilor se iau în considerare de Agenție la aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate.

(3) Unitățile termoelectrice care efectuează incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să dețină instalații de incinerare și/sau coincinerare care să respecte normele tehnice în vigoare;

b) să dețină proceduri de operare a instalațiilor de incinerare și/sau coincinerare care să asigure siguranța și eficiența acestora, inclusiv gestionarea corespunzătoare a deșeurilor și emisiilor rezultate;

c) să dețină un sistem de monitorizare a instalațiilor de incinerare și/sau coincinerare care să permită verificarea în timp real a parametrilor de funcționare, inclusiv emisiile de substanțe poluante în atmosferă;

d) să respecte normele de protecție a mediului și să implementeze măsuri adecvate pentru reducerea impactului asupra sănătății publice și a mediului înconjurător;

e) să coopereze cu autoritățile competente și să furnizeze rapoarte periodice privind performanța instalațiilor, respectând legislația și reglementările în domeniu.

(4) Incinerarea și/sau coincinerarea deșeurilor se permite doar în cadrul unităților autorizate pentru acest scop de către Agenția de Mediu, conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

15. **Articolul 17** va avea următorul cuprins:

„(1) Instituția publică de suport, cu asistența Biroului Național de Statistică, utilizând Metodologia de determinare a eficienței procesului de cogenerare prezentat în anexa nr. 1 și Principiile generale pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare prezentat în anexa nr. 2, generalizează și prezintă, anual, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, informațiile statistice cu privire la cogenerare în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.”.

16. **La articolul 20:**

1) la alineatul (1) după textul ”persoanelor juridice” se completează cu textul „înregistrate în calitate de întreprindere în modul stabilit de legislația din Republica Moldova”;

2) la alineatul (2):

după cuvântul „persoanele”, se completează cu textul „care solicită eliberarea licențelor pentru activitățile”;

textul ”alin. (1)” se substituie cu textul ”art. 19, alin. (1), literele a) și b)”;

3) se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

”(2¹) Persoanele care solicită eliberarea licențelor pentru activitatea, prevăzută la art. 19, alin. (1), litera c) trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) prezintă situațiile financiare pentru anul precedent sau extrasul din contul bancar, în cazul inițierii afacerii;

b) prezintă documente ce confirmă că dispune de personal calificat pentru activitatea pentru care solicită licență.”;

17. **La Articolul 21:**

1) la alineatul (1):

litera b), textul „o lună” se substituie cu textul „15 zile”;

litera e), va avea următorul cuprins:

”e) să perceapă penalități pentru întârzierea la plata energiei termice facturate în mărimea și în modul stabilit prin contract în urma negocierilor. Quantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. La solicitarea consumatorilor, furnizorii vor renegocia quantumul penalității stabilite în contractele încheiate cu consumatorii, cu respectarea plafonului maxim stabilit.”

2) se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) să încheie contracte de performanță energetică cu prestatorii de servicii energetice în conformitate cu Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.”;

g) să perceapă plata pentru cheltuielile de reconectare a instalațiilor de utilizare a energiei termice suportate în cazul deconectării acestora pentru neachitarea în termen a facturilor emise.”;

3) la alineatul (2):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) să respecte principiul eficienței maxime cu cheltuieli minime conform criteriilor aprobate de către Agenție, și să prezinte informația cu privire la cheltuielile pe care le-au suportat;

4) litera f), după cuvintele „conform facturii la energia termică” se completează cu cuvintele „precum și a cheltuielilor de reconectare la rețelele sale”.

5) litera i), cuvintele ”privind eficiența producerii, privind pierderile de energie termică în rețea,” se exclud;

6) se completează cu litera i¹) cu următorul cuprins:

„i¹) în facturile pentru consumatori, să reflecte informația referitor la cantitatea de energie termică utilizată pentru încălzirea spațiilor și/sau prepararea apei calde menajere sau în alte scopuri;

7) litera j) după textul „termenele-limită stabilite” se completează cu textul „prin actele normative emise de Agenție”;

8) litera o) va avea următorul cuprins:

„o) să prezinte instituției publice de suport, anual, până în data de 30 martie, informații privind performanța energetică a unității termoelectrice proprii conform formularului aprobat;

9) litera p), cuvintele „nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998” se substituie cu cuvintele „Legea nr. 174/2017”.

10) Se completează cu literele q)-r)cu următorul cuprins:

„q) să înainteze organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, până la data de 30 mai al fiecărui an, un raport, privind realizarea planului de dezvoltare pentru anul precedent.

„r) să întocmească și să publice până la data de 30 mai al fiecărui an, un raport pentru anul precedent, pe pagina sa web oficială a rezultatelor monitorizării problemelor existente în sistemele centralizate de alimentare cu energie termică din gestiune, precum și toate măsurile efectuate sau preconizate a fi efectuate în vederea soluționării acestora.

18. Se completează cu un nou Articol 21¹ cu următorul cuprins:

”Articolul 21¹. Externalizarea serviciilor sau lucrărilor de către titularii de licențe

(1) Se interzice titularului de licență să transmită altor persoane fizice sau juridice drepturile și obligațiile aferente activității, pentru a cărei desfășurare i s-a acordat licență.

(2) Prin derogare de la alin. (1), titularul de licență este în drept să externalizeze un serviciu sau o lucrare, pe care trebuie să le îndeplinească, cu condiția aprobării hotărârii de către Consiliul de administrare al Agenției în termen de până la 15 zile în caz de urgență și 30 zile în regim obișnuit, cu demonstrarea faptului că, externalizarea serviciului, a lucrării respective, va conduce la reducerea costurilor și la eficientizarea activității aferente serviciului, lucrării externalizate, fără a fi afectată calitatea sa.

(3) Externalizarea unui serviciu sau a unei lucrări, nu are ca efect transmiterea responsabilității titularului de licență pentru respectarea obligațiilor ce îi revin conform prezentei legi, actelor normative și licenței deținute și nu lipsește Agenția de dreptul de a aplica titularului de licență respectiv sancțiunile stabilite în prezenta lege, în cazul în care constată încălcarea obligațiilor acestuia.

(4) Dacă Agenția constată că externalizarea unui serviciu sau a unei lucrări de către titularul de licență nu a avut ca efect reducerea costurilor și că nu a fost eficientizată activitatea aferentă serviciului sau lucrării externalizate, cheltuielile suplimentare suportate de titularul de licență în legătură cu externalizarea unui serviciu sau a unei lucrări, nu se iau în considerare de Agenție la aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate.

(5) Dacă, urmare a externalizării unui serviciu sau a unei lucrări de către titularul de licență, Agenția constată faptul înrăutățirii calității serviciului sau a lucrării respective, titularul de licență este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru remedierea situației create, în termenele stabilite de Agenție. În cazul în care titularul de licență nu întreprinde astfel de măsuri în termenele stabilite, Agenția este în drept să solicite rezoluțiunea contractului cu prestatorul serviciului sau al lucrării externalizate în termen de cel mult 3 luni și să preia prestarea serviciului respectiv sau efectuarea lucrării respective. Cheltuielile suplimentare suportate de titularul de licență urmare a rezoluțiunii contractului conform prezentului alineat nu se iau în considerare de Agenție la aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate.

(6) Se interzice externalizarea unui serviciu sau a unei lucrări de către un titular de licență, cu scopul de a se eschiva de la controlul Agenției. La solicitarea Agenției, titularul de licență este obligat să prezinte informația și documentele aferente serviciului sau lucrării externalizate, inclusiv documentele ce țin de activitatea

prestatorului serviciului sau al lucrării externalizate. În cazul în care titularul de licență refuză prezentarea informației sau a documentelor aferente serviciului sau lucrării externalizate ori prezintă cu întârziere informația sau documentele solicitate, ori în cazul prezentării incomplete de către titularul de licență a informației solicitate, Agenția este în drept să inițieze control asupra activităților licențiate cu aprobarea deciziilor corespunzătoare conform competențelor”.

19. **Articolul 25** va avea următorul cuprins: „Articolul 25. Suspendarea licenței

„(1) Licența poate fi suspendată prin hotărâre judecătorească, emisă în conformitate cu legea, la cererea Agenției, cu excepția suspendării licenței conform temeiurilor prevăzute la alin. (3) lit. a)-c), care se efectuează direct de către Agenție.

(2) Agenția poate iniția procedura de suspendare doar după identificarea de către autoritatea administrației publice în domeniul energiei a unității termoelectrice care va asigura continuitatea furnizării energiei termice către consumatorii din teritoriul vizat.

(3) Drept temeiuri pentru suspendarea licenței servesc:

a) cererea titularului de licență privind suspendarea licenței;

b) titularul de licență nu și-a îndeplinit obligațiile, fapt ce a condus la întreruperi în producerea, distribuția sau furnizarea energiei termice către consumatori pe o perioadă mai mare decât cea stabilită în reglementările tehnice pentru înlăturarea cauzelor întreruperii, fiind pusă în pericol securitatea națională, ordinea publică sau viața și sănătatea oamenilor;

c) incapacitatea provizorie a titularului de licență de a desfășura activitatea licențiată conform prezentei legi;

d) nerespectarea de către titularul de licență a termenului de depunere a cererii de eliberare a duplicatului licenței pierdute sau deteriorate, prevăzut în Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;

e) nerespectarea de către titularul de licență a prescripției privind lichidarea, în termenele stabilite de Agenție, a încălcărilor condițiilor de desfășurare a activității licențiate;

f) neefectuarea plății regulatorii în termenele stabilite de prezenta lege.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (3) lit. d)-f), hotărârea privind suspendarea licenței se aprobă de Agenție în termen de 3 zile lucrătoare de la data la care a rămas definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească și se aduce la cunoștință titularului de licență în termen de 3 zile lucrătoare de la data aprobării.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (3) lit. b) și c), licența poate fi suspendată nemijlocit de către Agenție, în termen de 5 zile de la data notificării de către autoritatea administrației publice în domeniul energiei privind unitatea termoelectrică care va asigura continuitatea furnizării energiei termice către consumatorii din teritoriul vizat. În termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării de către Agenție a hotărârii privind suspendarea licenței, aceasta este obligată să se adreseze instanței de judecată pentru validarea hotărârii respective. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se aplică pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

(6) În hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se indică termenul concret de suspendare, care nu poate depăși 6 luni.

(7) Termenul de valabilitate a licenței nu se prelungește pe durata de suspendare a acesteia.

20. La Articolul 27 se modifică după cum urmează:

alin. (3) se expune în redacție nouă cu următorul conținut:

„(3) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. b) licența poate fi retrasă nemijlocit de către Agenție, în termen de 5 zile de la data notificării de către organul central de specialitate în domeniul energiei, privind unitatea termoelectrică care va asigura continuitatea furnizării energiei termice către consumatorii din teritoriul vizat. În termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării de către Agenție a hotărârii privind suspendarea licenței, aceasta este obligată să se adreseze instanței de judecată pentru validarea hotărârii respective. Hotărârea Agenției privind retragerea licenței se aplică pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.”.

21. Denumirea capitolului VI va avea următorul cuprins:

„Capitolul VI. Folosirea terenurilor și drepturile asupra proprietății unui tert

1) Articolul 28 va avea următorul cuprins

Articolul 28. Principii generale

(1) Terenurile proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, se transmit în folosință unităților termoelectrice cu titlu gratuit.

(2) Dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenului pe durata de exploatare a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, prevăzut la alin. (1), se constituie prin efectul prezentei legi fără a fi necesară obținerea acordului statului sau al unităților administrativ-teritoriale, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități. Dreptul de folosință constituit în temeiul prezentului articol se exercită și este opozabil terților fără a fi necesară înscrierea acestuia în Registrul bunurilor imobile.

(3) Asupra terenurilor și a altor bunuri proprietate privată, unitățile termoelectrice, în condițiile prezentei legi, pe durata lucrărilor de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare, inclusiv de rețehnologizare, a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de folosință asupra terenului pentru executarea lucrărilor necesare construcției, reabilitării sau modernizării rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice;

b) dreptul de folosință asupra terenului pentru asigurarea funcționării normale a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice prin efectuarea reviziilor, a reparațiilor și a altor intervenții necesare pentru exploatarea și întreținerea rețelelor termice;

c) servitutea de trecere subterană sau aeriană a terenului pentru construcția rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice și/sau pentru executarea lucrărilor la locul de amplasare a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice în timpul intervenției în scopul reabilitării și al modernizării sau pentru desfășurarea lucrărilor de reparație, de revizie sau a altor lucrări de exploatare și de întreținere, pentru înlăturarea

consecințelor avariilor, precum și pentru accesul la locul lor de amplasare a rețelelor și instalațiilor termoelectrice;

d) dreptul de a cere restrângerea sau sistarea unor activități care ar pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, bunurile sau anumite activități;

e) dreptul de acces la terenul unde se află rețelele termice și instalațiile termoelectrice.

(4) Drepturile de folosință și servitute prevăzute la alin. (3) se constituie în temeiul utilității publice, prin efectul prezentei legi, fără a fi necesară obținerea acordului proprietarului terenurilor sau a bunurilor imobile respective, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități, cu excepțiile stabilite la art. 28¹ alin. (2) și la art. 28² alin. (3). Conținutul drepturilor de folosință și de servitute și durata pe care se constituie acestea sunt prevăzute la art. 28¹ și 28². Drepturile respective se exercită și sunt opozabile terților fără a fi necesară înscrierea acestora în Registrul bunurilor imobile.

(5) Unitățile termoelectrice sunt obligate să notifice în scris proprietarul terenurilor sau al altor bunuri care pot fi afectate în urma lucrărilor la rețelele termice, cu excepția cazurilor de avarii, situație în care proprietarul este înștiințat în termenul cel mai scurt posibil.

(6) La încetarea exercitării drepturilor prevăzute la alin. (3), unitățile termoelectrice sunt obligate să asigure degajarea terenului și repunerea lui în starea inițială.

(7) Unitățile termoelectrice sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile prevăzute la alin. (3) și să achite proprietarului de teren sau de alte bunuri proprietate privată despăgubirea cuvenită pentru pagubele produse la efectuarea lucrărilor menționate, inclusiv în cazul înlăturării consecințelor avariilor, în condițiile art. 28³.

22. Se completează cu articolele 28¹ – 28³ cu următorul cuprins:

Articolul 28¹. Dreptul de folosință asupra proprietății unui terț

(1) Dreptul de folosință asupra terenului sau altor bunuri pentru executarea lucrărilor necesare de construcție, reabilitare sau modernizare a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice se constituie în conformitate cu art. 28 alin. (4) și se întinde pe durata executării lucrărilor. La exercitarea dreptului menționat, unitățile termoelectrice, cu acordul prealabil al proprietarului/proprietarilor terenului sau al imobilului, sunt în drept:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje și instalații necesare pentru executarea lucrărilor;

b) să desființeze culturi sau plantații, sau alte amenajări existente ori numai să le restrângă în măsura strict necesară pentru executarea lucrărilor în condițiile legii;

c) să extragă materiale, în condițiile legii;

d) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

e) să sisteze ori să restrângă activitățile proprietarului în măsura strict necesară executării lucrărilor menționate.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 28 alin. (4) în cazul în care lucrările de construcție a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice implică obținerea unei autorizații de construcție sau a unui act permisiv echivalent (în legătură cu construcția de noi rețele termice sau porțiuni de rețele termice, instalațiilor termoelectrice, în

legătură cu efectuarea lucrărilor de construcții capitale, etc.) dreptul de folosință asupra terenului sau bunului imobil pentru executarea lucrărilor de construcție se constituie cu acordul prealabil al proprietarului terenului sau al bunului imobil respectiv.

(3) Dreptul de folosință, prevăzut la alin. (1), încetează la expirarea termenului stabilit pentru executarea lucrărilor sau înainte de acest termen – la data finisării anticipate a lucrărilor sau la data sistării acestora. Oricare dintre aceste situații trebuie notificată fără întârziere proprietarului.

(4) Dreptul de folosință asupra terenului pentru exploatarea și întreținerea rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, prin efectuarea reviziilor, a reparațiilor și a altor intervenții necesare, în scopul asigurării funcționării lor normale, se constituie în conformitate cu art. 28 alin. (4) și se întinde pe toată durata existenței și, respectiv, a exploatării rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este nevoie pentru asigurarea funcționării normale a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice. Pentru perioada executării lucrărilor, unitățile termoelectrice sunt în drept:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje și instalații pentru întreținere, revizie, reparație și pentru alte intervenții necesare asigurării funcționării normale a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice;

b) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

c) să afecteze culturi, plantații sau alte amenajări existente și să restrângă activitățile proprietarului în măsura și pe durata strict necesare executării lucrărilor de întreținere, revizie, reparație sau a altor intervenții pentru asigurarea funcționării normale a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice.

Articolul 28². Servitutea de trecere subterană sau aeriană a terenului unui terț.

(1) Servitutea de trecere subterană sau aeriană a terenului cuprinde dreptul la construcția rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, precum și dreptul de acces la rețelele termice și instalațiile termoelectrice pentru alte revizii, reparații, alte intervenții sau pentru desfășurarea altor lucrări de exploatare și de întreținere, pentru înlăturarea consecințelor avariilor, precum și pentru efectuarea reabilitării sau a modernizării rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice.

(2) Dreptul de servitute se constituie în conformitate cu art. 28 alin. (4) și se întinde pe toată durata de construcție și/sau de exploatare a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice.

(3) Prin derogare de la prevederile art. 28 alin. (4), în cazul în care lucrările de construcție a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice implică obținerea unei autorizații de construire sau a unui act permisiv echivalent (în legătură cu construcția de noi rețele termice sau porțiuni de rețele termice, instalațiile termoelectrice în legătură cu efectuarea lucrărilor de construcții capitale etc.), dreptul de servitute asupra terenului sau a bunului imobil pentru executarea lucrărilor de construcție se constituie cu acordul prealabil al proprietarului terenului sau a bunului imobil respectiv.”

Articolul 28³. Exercițarea drepturilor de folosință și de servitute. Recuperarea prejudiciilor cauzate.

(1) În scopul acordării de despăgubiri cuvenite, aferente exercitării drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la art. 28¹ și 28², unitățile termoelectrice sînt obligate să încheie contracte-cadru cu proprietarii terenurilor sau ai bunurilor imobile afectate de exercitarea dreptului de folosință și de servitute.

(2) Contractul-cadru se elaborează în conformitate cu clauzele obligatorii aprobate de Guvern și stabilește drepturile și obligațiile unităților termoelectrice și ale proprietarului terenului sau al bunului imobil afectat în legătură cu exercitarea drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la art. 28¹ și 28², inclusiv modalitatea de determinare a despăgubirilor pentru pagubele produse de către unitățile termoelectrice la exercitarea drepturilor respective.

(3) Contractul-cadru se încheie la inițiativa unității termoelectrice sau la solicitarea proprietarilor terenurilor sau ai bunurilor imobile afectate. Unitățile termoelectrice informează proprietarii terenurilor și ai bunurilor imobile afectate de exercitarea drepturilor de folosință și de servitute cu privire la dreptul de a încheia contractul-cadru corespunzător și cu privire la alte drepturi care le revin în conformitate cu prezentul capitol, prin publicarea pe pagina web oficială a modelului contractului-cadru și a altor informații relevante în acest sens.

(4) Despăgubirile pentru pagubele produse de către unitățile termoelectrice la exercitarea drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la art. 28¹ și 28² se stabilesc cu luarea în considerație a următoarelor:

- a) suprafața de teren afectată în legătură cu efectuarea lucrărilor respective;
- b) valorile pentru producțiile estimate ale culturilor și ale plantațiilor afectate, precum și pentru amenajările afectate;
- c) valoarea pe piață a bunurilor imobile afectate.

(5) Cuantumul despăgubirii datorate se stabilește în fiecare caz în parte prin acordul părților, sau în cazul în care părțile nu ajung la un acord, de instanța de judecată.

23. Articolele 29-31 vor avea următorul cuprins:

Articolul 29. Restrângerea sau sistarea unor activități și accesul la terenul unde se află rețelele termice și instalațiile termoelectrice.

(1) Pentru a evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor sau a unor activități desfășurate în zona de efectuare a lucrărilor de construcție, reabilitare, modernizare, întreținere și exploatare a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, unitățile termoelectrice au dreptul să solicite restrângerea sau sistarea, pe durata lucrărilor, a activităților desfășurate în vecinătate. În acest caz, persoanele afectate sunt informate în scris despre data începerii și, respectiv a finalizării lucrărilor.

(2) Unitățile termoelectrice trebuie să exercite cu bună-credință și în mod rezonabil dreptul de acces la terenul unde se află rețelele termice și instalațiile termoelectrice.

Articolul 30. Exproprierea

(1) Terenurile necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, care aparțin cu titlu de proprietate unor terți, pot fi expropriate de autoritatea competentă pentru cauză de utilitate publică, cu respectarea procedurii prevăzute în Legea nr. 488/1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică.

(2) Exproprierea terenului poate avea loc doar dacă unitățile termoelectrice nu au reușit să obțină dreptul de folosință sau de servitute asupra terenului și/sau dacă demonstrează că lucrările enumerate la art. 28 vor împiedica substanțial folosirea ori chiar vor face imposibilă folosirea de către proprietar a terenului său.

(3) După trecerea în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale, terenul expropriat urmează să fie dat în folosință, cu titlu gratuit, unității termoelectrice pentru efectuarea lucrărilor necesare de construcție sau exploatare a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice.

Articolul 31. Zonele de protecție a rețelelor termice

(1) Pentru a se asigura protecția și funcționarea normală a rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, pentru a se evita punerea în pericol a persoanelor, a bunurilor și a mediului, în conformitate cu Regulamentul privind zonele de protecție a rețelelor termice, aprobat de Guvern, se stabilesc zone de protecție a rețelelor termice.

(2) În scopul protecției rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, persoanelor fizice și juridice li se interzice, fără acordul în scris al unității termoelectrice:

- a) să efectueze construcții de orice fel în zona de protecție a rețelelor termice;
- b) să amenajeze parcuri auto, să instaleze construcții provizorii, să instaleze pavaje;
- c) să efectueze săpături de orice fel ori să înființeze plantații perene în zona de protecție a rețelelor termice;
- d) să depoziteze materiale pe căile de acces la rețelele termice și în zonele de protecție a rețelelor termice;
- e) să intervină în orice alt mod asupra rețelelor termice.

(3) Persoanelor fizice și juridice li se interzice:

- a) să arunce obiecte de orice fel pe rețelele termice și instalațiile termoelectrice;
- b) să deterioreze construcțiile, îngrădirile sau inscripțiile de identificare și de avertizare aferente rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice;
- c) să limiteze ori să îngreueze prin împrejurări, prin construcții ori în orice alt mod accesul la rețeaua termică și instalațiile termoelectrice.

(4) Se interzice sub sancțiunea nulității absolute, emiterea autorizațiilor de construire care permit efectuarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție a rețelelor termice fără acordul în scris al unității termoelectrice.

(5) În cazul în care constată că în zona de protecție a rețelelor termice se efectuează lucrări cu încălcarea Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor termice, unitățile termoelectrice se vor adresa în instanța de judecată, pentru încetarea lucrărilor, precum și vor sesiza Agenția.

(6) Persoanele fizice și/sau juridice care au încălcat una sau mai multe prevederi din alineatul (2), la prima cerere a unității termoelectrice sunt obligate să înlăture obstacolele ce creează dificultăți în acces la rețelele termice. În caz de refuz de a asigura accesul în zonele de protecție a rețelelor termice și a înlătura impedimentele create, unitatea termoelectrică este în drept de a se adresa în instanța de judecată.

24. Se completează cu articolul 31¹ cu următorul cuprins:

Articolul 31¹. Transmiterea dreptului de proprietate unității termoelectrice

(1) Persoanele fizice și/sau juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate rețele termice, instalații termoeenergetice (inclusiv puncte termice), sunt în drept să le transmită unităților termoeenergetice în proprietate bunurile respective, cu titlu gratuit.

(2) Persoanele juridice ce transmit rețele termice, instalații termoeenergetice (inclusiv puncte termice) vor prezenta unităților termoeenergetice decizia de transmitere cu titlu gratuit, adoptată de organul împuternicit, și Actul de transmitere întocmit în conformitate cu legislația în vigoare, care va include anul de dare în exploatare, schema de amplasare, caracteristica materială, informația contabilă și alte documente tehnice a mijloacelor fixe ce urmează a fi transmise.

(3) Persoanele fizice transmit dreptul de proprietate asupra rețelelor termice și/sau a instalațiilor termoeenergetice (inclusiv puncte termice), către unitatea termoeenergetică în baza actelor juridice civile.

(4) Activele dobândite cu titlu gratuit nu se iau în considerare la calcularea bazei de active reglementate a unității termoeenergetice. Venitul obținut de unitatea termoeenergetică în urma primirii, cu titlu gratuit, a rețelelor termice și/sau a instalațiilor termoeenergetice menționate se consideră venit neimpozabil.”.

25. **Articolul 33** se completează cu alineatele (4) - (7) cu următorul cuprins:

„(4) Titularii de licență sunt obligați să țină contabilitatea pe conturi separate pentru fiecare dintre activitățile licențiate, așa cum ar fi în cazul în care aceste activități ar fi desfășurate de întreprinderi distincte.

(5) Titularii de licență sunt obligați să țină contabilitate pe conturi separate pentru alte activități nereglementate de prezenta lege.

(6) Titularii de licență vor preciza în politicile contabile regulile de alocare a activelor și pasivelor, a cheltuielilor și veniturilor, precum și a pierderilor, pe care le aplică la separarea contabilității pe tipuri de activitate practicate, în conformitate cu prezenta lege, cu standardele de contabilitate și actele normative de reglementare aprobate de Agenție.

(7) Situațiile financiare anuale trebuie să cuprindă, în note, informații despre orice tranzacție efectuată cu întreprinderile afiliate.”.

26. **La Articolul 34:**

1) la alineatul (1), cuvintele „Titularul licenței pentru producerea energiei termice” se substituie cu cuvintele „Producătorul de energie termică”;

2) se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(3) Producătorul de energie termică elaborează un plan de dezvoltare pentru o perioadă de 3 ani în baza unei metodologii aprobate de Agenție, și îl prezintă spre aprobare Agenției după consultarea prealabilă cu participanții interesați. La elaborarea planului de dezvoltare, producătorul de energie termică ține cont inclusiv de planurile urbanistice, care conțin informații privind sarcinile termice.

(4) Planul de dezvoltare trebuie să conțină următoarele:

a) descrierea infrastructurii existente și a stării actuale a acesteia;

b) măsurile de eficiență energetică și prognoza consumului de resurse energetice;

c) descrierea mijloacelor și investițiilor necesare pentru a satisface cererea prognozată de energie termică și îndeplinirea criteriilor stabilite în art. 15¹ din prezenta lege;

- d) descrierea investițiilor care au fost aprobate și care urmează să fie efectuate în următorii 3 ani;
- e) obiectivele planificate a fi obținute în urma implementării planului de dezvoltare.”.

27. La Articolul 35:

1) Alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Furnizorii achiziționează, în baza unui Regulament aprobat de Agenție, energie termică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență, energie termică produsă din surse regenerabile de energie, energie termică produsă din incinerarea și/sau co-incinerarea deșeurilor, energie termică reziduală, livrată de către producător la un cost de producție mai mic decât în structura tarifului la energia termică livrată, aprobat de Agenție, și luând în considerare cheltuielile suplimentare aferente livrării energiei termice în rețea.

2) Se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) La producerea și/sau procurarea energiei termice, se acordă prioritate prețului cel mai mic oferit, la tarife inferioare celor aprobate de Agenție pentru producătorii reglementați. În cazul în care se oferă același preț la energia termică, ordinea de prioritate va fi următoarea:

- a) energie termică reziduală de la instalațiile întreprinderilor industriale;
- b) instalații de producere a energiei termice în cogenerare, care utilizează surse regenerabile de energie sau incinerează și/sau co-incinerează deșeuri;
- c) instalații de producere a energiei termice care utilizează surse regenerabile de energie sau incinerează și/sau co-incinerează deșeurile;
- d) instalații de cogenerare de înaltă eficiență;

2) la alineatul (2), lit. a) se abrogă.

28. La Articolul 36:

1) la alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) să elaboreze un plan de dezvoltare a rețelelor termice pentru o perioadă de 3 ani în baza unei metodologii aprobate de Agenție și să prezinte spre aprobare Agenției după consultarea prealabilă cu participanții interesați. La elaborarea planului de dezvoltare a rețelelor termice, distribuitorul trebuie să țină cont inclusiv de planurile urbanistice care conțin informații privind sarcinile termice.”;

2) alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Planul de dezvoltare trebuie să conțină măsuri eficiente pentru a garanta fiabilitatea rețelelor termice, precum și:

- a) descrierea infrastructurii existente și a stării actuale a acesteia;
- b) descrierea rețelelor termice, stațiilor de pompare, punctelor termice centrale, puncte termice individuale și alte obiecte, care necesită a fi reparate capital, construite, modernizate, reconstruite în următorii ani, cu reflectarea volumului total de investiții și a cantităților;
- c) măsurile de eficiență energetică și prognoza consumului;
- d) descrierea mijloacelor și investițiilor necesare pentru a satisface cererea prognozată de energie termică;

- e) descrierea investițiilor care au fost aprobate și care urmează să fie aprobate în următorii 3 ani;
- f) obiectivele planificate a fi obținute în urma implementării planului de dezvoltare.”.

3) se completează cu un alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

”(4¹) Distribuitorii pot realiza modernizarea sistemelor colective de alimentare cu energie termică, inclusiv prin instalarea echipamentelor de măsurare a cantității de energie termică la consumatorii casnici. Aceste costuri sunt suportate de titularii de licență corespunzători și se iau în considerare la stabilirea tarifelor reglementate doar în cazul când se demonstrează eficiența energetică a proiectului, iar modernizarea se realizează în clădiri dotate, sau care urmează a fi dotate, cu puncte termice individuale, și există acordul asociației proprietarilor în condominiu în conformitate cu prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu”

29. La Articolul 37:

1) la alineatul (1):

la litera c) cuvântul „furnizorului” se substituie cu cuvântul „distribuitorului”;

la litera d) după cuvintele „cu energie termică” se completează cu cuvintele: „sau pentru alte motive conform condițiilor contractuale.”;

se completează cu litera e¹) cu următorul cuprins:

„e¹) să solicite de la distribuitor deservirea, reparația și gestionarea utilajului și a rețelelor termice, rețelelor de apă caldă menajeră, aflate în gestiunea consumatorului, contra plată, fără a se include cheltuielile respective în tarifele reglementate”;

2) la alineatul (2) litera c) va avea următorul cuprins:

„c) să nu modifice instalațiile de utilizare a energiei termice, prevăzute în proiectul inițial, decât în baza unui alt proiect tehnic, elaborat și verificat în modul stabilit, și coordonat cu distribuitorul de energie termică, procedură obligatorie pentru consumator și în cazul modificărilor la instalațiile subconsumatorilor săi;”.

30. La Articolul 38:

1) Alin. (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Calitatea serviciilor de distribuție și de furnizare a energiei termice se evaluează în baza indicatorilor de calitate, stabiliți în Regulamentul cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice, care reflectă continuitatea furnizării energiei termice, parametrii de calitate ai agentului termic și calitatea relațiilor dintre distribuitori, furnizori și consumatorii de energie termică. Agenția stabilește indicatori generali, care se calculează pentru unitatea termoeenergetică, și indicatori garantați, care vizează fiecare consumator în parte, precum și valorile minime ale indicatorilor de calitate, care se actualizează în funcție de situația obiectivă din sectorul termoeenergetic și de cerințele consumatorilor de energie termică.”

2) Alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru nerespectarea valorilor minime ale indicatorilor de calitate, Agenția este în drept să reducă tariful pentru energia termică livrată consumatorilor cu pînă la 10% din valoarea tarifului respectiv și/sau să stabilească compensații individuale ce urmează a fi achitate de furnizori consumatorilor, în conformitate cu Regulamentul

cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice.”

3) Se completează cu alineatele (6) și (7) cu următorul cuprins:

„(6) Distribuitorii și furnizorii sunt obligați să țină evidența tuturor cererilor, sesizărilor, solicitărilor legate de calitatea serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice și să prezinte anual Agenției, în termenele stabilite în Regulamentul cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice, rapoarte cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice.

(7) Distribuitorii și furnizorii sunt obligați să înființeze serviciul telefonic 24/24 și să asigure activitatea acestuia pentru a recepționa sesizările consumatorilor cu privire la calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei termice, precum și cu privire la necesitatea înlăturării eventualelor defecte ale utilajului sau ale rețelelor termice.”

31. **La Articolul 40:**

1) alineatul (1) după cuvintele „se efectuează numai în baza” se completează cu cuvintele „ actului normativ și/sau a”;

2) alineatul (2) textul „inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale” se substituie cu textul „din căminele și blocurile locative departamentale, inclusiv a unităților din condominiu aflate în proprietatea statului sau a autorităților administrației publice centrale sau locale”;

3) se completează cu alineatul 2¹ cu următorul cuprins:

„2¹ Prin derogare de la alin. (2), vor fi încheiate contracte directe între furnizori și consumatorii care sunt proprietari ai unităților din condominiu, unde furnizorii sunt responsabili de repartizarea și facturarea energiei termice conform Regulamentului privind furnizarea energiei termice, aprobat de Agenție , iar administratorul asociației/gestionarul condominiului vor prezenta informația necesară în acest scop”.

4) alineatul (3):

se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) sarcina termică și modalitatea de determinare a cantității de energie termică furnizată;”;

litera e) va avea următorul cuprins: „e) informații privind tarifele în vigoare la energia termică”;

se completează cu litera m¹) cu următorul cuprins:

„m¹) modul de repartizare a diferențelor de energie termică, destinată pentru încălzirea spațiilor și/sau prepararea apei calde menajere și /sau răcire, stabilit în baza indicilor echipamentelor de măsurare comune pentru clădire și suma indicilor echipamentelor de măsurare individuale ale unităților din cadrul clădirii, având la bază principiul de repartizare integrală a energiei termice stabilit de echipamentul de măsurare comun pentru clădire către toți consumatorii.

5) alineatul (5) textul „prin lege pentru încheierea contractului” se substituie cu textul „de actele normative în domeniu”;

6) alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Cuantumul penalităților pentru întârzierea la plata energiei termice facturate este stabilită în contract, dar care nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei.

7) alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Drepturile și obligațiile consumatorilor se stabilesc prin prezenta lege, Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat de Agenție și alte acte normative în domeniu”;

8) alineatul (11) va avea următorul cuprins:

„(11) Pentru acțiunile stipulate la alin. (9), persoana fizică sau persoana juridică care a săvârșit aceste acțiuni, va achita consumul ilicit de energie termică, determinat în sistem paușal sau conform altor modalități stabilite de actele normative în vigoare. Determinarea perioadei de consum ilicit, care a avut loc prin intervenție în funcționarea echipamentului de măsurare, care a dus la neînregistrarea sau la înregistrarea incompletă a cantității de energie termică consumată, sau prin racordarea ilegală a instalațiilor de utilizare a energiei termice la rețeaua termică, ori când eroarea echipamentului de măsurare depășește limitele admisibile, se va efectua în conformitate cu prevederile Regulamentului privind furnizarea energiei termice, aprobat de Agenție.”.

32. **La Articolul 41**, alineatul (1) după cuvintele „unor subconsumatori” se completează cu textul „doar cu condiția coordonării cu distribuitorul și/sau furnizorul a avizului de racordare”;

33. **Articolul 42** va avea următorul cuprins:

„**Articolul 42.** Întreruperea și limitarea alimentării cu energie termică

(1) Unitatea termoelectrică are dreptul, să întrerupă alimentarea cu energie termică pentru cea mai scurtă durată posibil în cazul în care:

- a) este pusă în pericol viața sau sănătatea oamenilor;
- b) apare pericolul de prejudiciere a proprietății, inclusiv a terților;
- c) trebuie să fie prevenită o avarie (o situație de avarie) sau să fie lichidate consecințele acesteia;
- d) se execută lucrări planificate de conectare sau alte operațiuni tehnice care nu pot fi executate în alt mod decât prin întreruperea alimentării cu energie termică;
- e) necesitatea este prevăzută de alte acte normative.

(2) În termenele și condițiile stabilite de Regulamentul cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice, unitatea termoelectrică este obligată să informeze din timp consumatorul despre data și durata întreruperii și/sau limitării alimentării cu energie termică, dacă întreruperea sau limitarea nu este cauzată de o situație excepțională.

(3) Unitatea termoelectrică va repara prejudiciile pe care le-a cauzat prin întreruperea sau limitarea alimentării cu energie termică dacă aceasta s-a efectuat cu încălcarea prevederilor stabilite în prezentul articol.

(4) Unitatea termoelectrică este în drept să întrerupă sau să limiteze alimentarea cu energie termică în caz de criză de combustibil, survenită la scară națională, sau în cazul unor interese de ce țin de apărarea națională. La dispariția circumstanțelor care au condus la întreruperea sau limitarea alimentării cu energie termică, titularul de licență este obligat să reia cât mai repede prestarea serviciilor.

(5) Unitatea termoelectrică are dreptul, fără preaviz prealabil, să limiteze sau să întrerupă imediat alimentarea cu energie termică în cazul racordării ilegale la sistemul

de alimentare centralizată cu energie termică/sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, precum și utilizarea neautorizată, inclusiv în cazul lipsei unui contract de furnizare a energiei termice;

(6) Unitatea termoelectrică are dreptul să limiteze sau să sisteze alimentarea cu energie termică dacă consumatorul nu achită în termenul stabilit facturile emise sau conform condițiilor contractuale.

(7) Unitatea termoelectrică poate limita ori sista alimentarea cu energie termică dacă producerea și/sau furnizarea acesteia nu sunt rentabile din punct de vedere economic. O asemenea decizie va fi anunțată tuturor consumatorilor, în scris, cu cel puțin 6 luni înaintea zilei de 15 octombrie a anului respectiv.

34. Se completează cu Articolul 42¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 42¹. Deconectarea de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică

(1) În zonele unitare de alimentare cu energie termică, deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică, inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de încălzire, este interzisă pentru toate tipurile de consumatori, cu excepția cazurilor când consumatorii produc și consumă energie termică, pentru acoperirea integrală a consumului propriu din surse regenerabile.

(2) În alte zone decât cele unitare, deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de încălzire, se permite numai în cazul când studiile de fezabilitate demonstrează rentabilitatea economică a deconectării, precum și respectării cumulative a următoarelor condiții:

a) obținerea avizului de deconectare de la distribuitor și/sau după caz, de la furnizorul de energie termică;

b) acordul scris al administratorul asociației/gestionarul condominiului și al tuturor locatarilor;

c) deținerea unui contract permanent de deservire cu o întreprindere autorizată de întreținere și asigurare a bunei funcționări a instalației/instalațiilor individuale de încălzire pe toată durata funcționării acesteia.

(3) Studiul de fezabilitate menționat la alin. (2) se elaborează de către auditorii energetici calificați și înregistrați în Registrul electronic al auditorilor energetici deținut de instituția publică de suport.

(4) Studiul de fezabilitate se elaborează în conformitate cu un Ghid elaborat și aprobat de către instituția publică de suport, care va include următoarele elemente structurale, fără a se limita la acestea:

a) stabilirea unei limite de sistem și, după caz, a unei limite geografice pentru intervenția planificată;

b) aplicarea unei abordări integrate și depline la stabilirea opțiunilor privind cererea și oferta de alimentare cu energie termică;

c) descrierea scenariului de referință – alimentarea cu energie termică în cadrul sistemului de alimentare centralizată;

d) identificarea și descrierea scenariilor alternative de alimentare cu energie termică, în baza unui set de criterii și ipoteze de calcul prestabilite de instituția publică de suport;

e) descrierea metodei de calcul a fezabilității economico-financiare a scenariilor de alimentare cu energie termică posibile, bazate pe venitul net actualizat;

f) inventarierea și descrierea beneficiilor și efectelor negative ale tuturor scenariilor de alimentare cu energie termică analizate;

g) descrierea procedurii și principiilor de coordonare a studiului de fezabilitate.

(5) Studiul de fezabilitate elaborat se coordonează de instituția publică de suport și se prezintă unității termoeenergetice.

(6) Persona fizică sau persoana juridică care nu a îndeplinit, condițiile stipulate în alineatele (1) – (5) este obligată de a restabili conectarea instalațiilor de utilizare a energiei termice la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică sau la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în termen de o lună, conform prescripției eliberate de către administratorul asociației/gestionarul condominiului sau unitatea termoeenergetică, și să informeze administratorul asociației/gestionarul condominiului și/sau unitatea termoeenergetică despre executarea acesteia, cu repararea prejudiciilor cauzate.

(7) În cazul în care deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică sau de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică a fost deja efectuată, facturarea și plata pentru energia termică se efectuează conform actelor normative în domeniu.

„(8) Înlocuirea, modernizarea și/sau modificarea sistemului colectiv de alimentare cu energie termică existent cu un alt sistem colectiv, indiferent de tipul de proprietate, nu constituie o deconectare de la sistemul colectiv în sensul prezentului articol, consumatorii având obligația să se reconecteze imediat după darea în exploatare a noului sistem

35. **La Articolul 43:**

1) la alineatul (1);

propoziția a treia cuvintele „celelalte categorii de consumatori”, se substituie cu cuvintele „Consumatorii noncasnici”;

2) se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

”(1¹) Distribuitorii de energie termică pot achiziționa, instala, exploata, întreține și verifica metrologic echipamentele de măsurare a consumatorilor casnici și în alte locuri de consum decât cele prevăzute în alineatul (1), convenite între părțile contractante. Echipamentele de măsurare pot fi instalate doar în cazul existenței posibilităților tehnice. Cheltuielile suportate în condițiile art. 36 aliniat (4¹) se includ în tariful pentru energia termică.”.

(1²) Unitățile termoeenergetice pot achiziționa, instala, exploata, întreține și verifica metrologic echipamentele de măsurare necesare în procesul tehnologic. Cheltuielile suportate se includ în prețul și tariful reglementat.”

3) la alineatul (2) cuvintele ”verificate metrologic, incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova, publicat în Monitorul Oficial al

Republicii Moldova” se substituie cu cuvintele ”supuse controlului metrologic legal în condițiile Legii metrologiei.”.

4) după alineatul (3) se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică cu distribuție pe orizontală, conform acordului între administratorul asociației/gestionarul condominiului și deținătorii de unități în condominiu sau chiriași, se vor instala echipamente de măsurare a energiei termice identice, în baza condițiilor tehnice eliberate de distribuitor cu respectarea alin. (2) al prezentului articol.”;

5) alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Unitățile termoelectrice/consumatorii au dreptul să inițieze verificarea metrologică de expertiză a echipamentelor de măsurare dacă una dintre părți are reclamații. În cazul în care reclamația se confirmă, se fac recalculări a energiei termice livrate cu recuperarea cheltuielilor de verificare în termen de până la 6 luni de la data depunerii reclamației. În cazul în care nu se confirmă, cheltuielile de verificare le suportă reclamantul.

6) la alineatul (6) după textul „potrivit cu prevederile contractelor” se completează cu textul „și actelor normative în domeniu”.

7) se completează cu alineatul (6¹) care va avea următorul cuprins:

„(6¹) Repartizarea consumului de energie termică între consumatorii unui bloc locativ conectat la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică se va efectua în baza unei Metodologii aprobate de Guvern.”.

7) La Articolul 45:

1) alineatul (1) va avea următorul cuprins:

”(1) Prețurile reglementate pentru producerea energiei electrice și tariful pentru producerea, distribuția și furnizarea energiei termice, până în punctul de delimitare, se aprobă de Agenție, conform metodologiei tarifare.”;

2) se completează cu un alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

”(1¹) Prețurile și tarifele aprobate se ajustează în modul și cazurile stabilite în metodologia aprobată de Agenție, la cererea scrisă a unităților termoelectrice respectiv sau la inițiativa Agenției. În acest scop, Agenția examinează premisele care determină revizuirea prețurilor și a tarifelor reglementate. Modificarea premiselor ce determină revizuirea prețurilor și tarifelor reglementate, nu este temei de solicitare și/sau depunere a cererilor noi de către unitățile termoelectrice a căror cerere scrisă este în proces de examinare și nu a fost definitivată prin emiterea Hotărârii Agenției în acest sens. Unitățile termoelectrice sunt obligate să prezinte Agenției informațiile și documentele solicitate în acest scop, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.”

3) alin. (2) se expune în redacție nouă cu următorul conținut:

„(2) Metodologia tarifară include:

a) componența și modul de calculare:

- a cheltuielilor aferente procurării resurselor energetice primare;
- a cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale;

- a cheltuielilor materiale;
 - a cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți;
 - a cheltuielilor aferente retribuirii muncii;
 - a cheltuielilor de distribuire și administrative;
 - altor cheltuieli justificate și necesare pentru desfășurarea activității operaționale;”;
 - a nivelului de rentabilitate determinat prin metoda costului mediu ponderat al capitalului și aplicat la valoarea netă a mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale;
 - a componentei de corectare a venitului reglementat;
 - a Fondului de dezvoltare constituit din mijloacele financiare aferente cheltuielilor privind amortizarea investițiilor efectuate din surse proprii;
 - alocației aferente capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată.
- b) determinarea costurilor incluse în tarif, în mod separat pentru fiecare activitate desfășurată de către titularul de licență;
- c) condițiile de utilizare a cheltuielilor privind amortizarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale (cu excepția celor aferente investițiilor efectuate din împrumuturi), a cheltuielilor materiale, a cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți și modul de includere a acestor cheltuieli în tarifele reglementate”;
- d) principiile planificării, aprobării și efectuării investițiilor, modul de recuperare a acestora prin tarife reglementate și determinarea ratei de rentabilitate. La aplicarea ratei de rentabilitate nu se iau în considerare valoarea, ce a rezultat din reevaluarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, valoarea activelor achitate de consumatori, precum și valoarea activelor care au fost obținute gratuit, prin donații, granturi și/sau finanțate de către terți;”;
- d¹) modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie termică în rețelele termice, prin stabilirea trendului de reducere a acestora pe perioada valabilității metodologiilor tarifare, pentru a implementa mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de cantitățile de energie termică intrate în rețelele termice.”
- e) metoda de separare a consumurilor, a cheltuielilor și a profiturilor, specificate la lit. a), la producerea de energie electrică și energie termică, luate în calcul de centralele electrice de termoficare și centralele de producere a energiei electrice și termice, inclusiv în regim de cogenerare de înaltă eficiență;
- f) modul de ajustare a prețurilor și tarifelor reglementate, inclusiv modul de actualizare a tarifelor reglementate în decursul anului;”;
- g) măsurile stimulative privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentarea cu energie termică, precum și a calității acesteia.”.

4) La alineatul (3) cuvintele „Metodologiile tarifare” se substituie cu cuvintele „Prevederile metodologiei tarifare”.

5) alineatele (6) – (9) vor avea următorul cuprins:

„(6) Titularii de licență, la solicitarea Agenției, sunt obligați să prezinte informațiile care îi sunt necesare în activitatea de supraveghere a corectitudinii evidenței consumurilor și cheltuielilor efective reglementate, precum și a calculului prețurilor și tarifelor reglementate.

„(7) Pierderile de energie termică din rețelele termice, incluse în tariful pentru energia termică se determină în baza unei metodologii elaborate și aprobate de Agenție.

„(8) Prin efectul prezentei legi, degajările de energie termică de la elementele constructive de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică amplasate în interiorul clădirii, indiferent de punctul de delimitare, nu se consideră pierderi de energie termică și se atribuie la consumul de energie termică, care se facturează consumatorilor din cadrul clădirii respective”.

„(9) Hotărârile Agenției cu privire la aprobarea tarifelor, prețurilor și a cheltuielilor de bază se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se plasează pe paginile web oficiale ale Agenției și ale întreprinderilor termoelectrice. Agenția plasează pe pagina sa web oficială valoarea și structura prețurilor și a tarifelor reglementate aprobate.”.

34. Se completează cu Capitolul IX¹ cu următorul cuprins: „Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul termoelectric:

„Capitolul IX¹. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul termoelectric

Articolul 45¹. Răspunderea pentru încălcarea legislației în domeniul termoelectric

(1) Unitățile termoelectrice poartă răspundere pentru neîndeplinirea sau pentru îndeplinirea necorespunzătoare a funcțiilor și a obligațiilor stabilite în prezenta lege, în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție.

(2) Dacă Agenția constată încălcarea de către titularii de licență a prevederilor prezentei legi, ale Legii cu privire la energetică, precum și ale actelor normative de reglementare aprobate de Agenție, aceasta este în drept să inițieze procedura contravențională în condițiile și în termenele stabilite în Codul contravențional.

(3) În cazurile expres prevăzute în prezenta lege, Agenția este în drept să aplice titularilor de licențe, titularilor de autorizații și altor persoane juridice sancțiuni financiare, cu respectarea procedurii stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Mijloacele bănești obținute din aplicarea sancțiunilor financiare se virează integral în bugetul de stat

Articolul 45². Sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul termoelectric

(1) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de la 1% la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licență, pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin:

- a) refuzul repetat al titularului de licență de a prezenta informațiile și rapoartele solicitate de Agenție;
- b) refuzul titularului de licență de a permite efectuarea controalelor și a inspecțiilor dispuse de către Agenție sau obstrucționarea Agenției în efectuarea acestora;
- c) refuzul nejustificat repetat al titularului de licență de a elibera avizul de racordare la rețeaua termică a instalațiilor de utilizare a energiei termice ale unui solicitant;
- d) refuzul nejustificat repetat al furnizorului de a încheia contractul de furnizare a energiei termice;

- e) refuzul repetat al titularului de licență de a executa hotărârile și deciziile Agenției.
- (2) Încălcările prevăzute la alin. (1) săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de 5% din cifra anuală de afaceri a titularului de licență.
- (3) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de până la 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licență, pentru:
- a) nerespectarea obligațiilor privind realizarea separării contabile a activităților reglementate din sectorul termoelectric;
 - b) desfășurarea unei activități din sectorul termoelectric fără licență în acest sens.
- (4) Încălcările prevăzute la alin. (3) săvârșite în mod repetat se sancționează cu amendă în mărime de la 5% la 10% din cifra anuală de afaceri a titularului de licență.”.

Art. IV. Articolul 51 alineatul (5) din **Legea cu privire la locuințe** nr. 75/2015 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249*), cu modificările ulterioare, se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:
„Debransarea, deconectarea de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.”.

Art. V. **Legea cu privire la condominiu** nr. 187/2022 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 238-244, art. 467*) se modifică după cum urmează:

La articolul 11, alineatul (2), punctul 3) **va avea următorul cuprins:**

„3) la rețelele de alimentare cu energie termică prin sistem centralizat:

- a) în cazul punctului termic individual (PTI) la balanța distribuitorului – locul în care se racordează rețelele termice interne ale consumatorului cu punctul termic individual;
- b) în cazul când punctul termic individual (PTI) și rețele termice interne de distribuție sunt la balanța distribuitorului – locul în care se racordează instalația de utilizare a energiei termice ale consumatorului la instalațiile aflate în proprietatea distribuitorului;
- c) în cazul punctului termic individual (PTI) la balanța consumatorului – locul în care se racordează punctul termic individual al consumatorului la rețelele termice ale distribuitorului;
- d) în cazul blocurilor locative cu noduri elevator – armătura de închidere (secționare) numărul 3,4;
- e) în cazul blocurilor locative cu noduri de comandă – armătura de închidere (secționare) după nodul de evidență;
- f) în cazul blocurilor locative fără subsol – peretele exterior al blocului locativ;
- g) în cazul în care rețelele termice care alimentează mai mulți consumatori sunt amplasate în subsoluri tehnice sau trec incintele consumatorilor - robinetul de pe racordul consumatorului din conducta de distribuție;

h) în alte cazuri - conform dreptului de proprietate”.

Articolul 50, alineatul (1) cuvintele „*nu afectează funcționarea sistemului respectiv*” se substituie cu cuvintele „*este efectuată cu respectarea prevederilor Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării*”.

Art. VI. DISPOZIȚII FINALE

(1) Instituția publică de suport, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va elabora, aproba și publica pe pagina sa oficială Ghidul prevăzut la Articolul 42¹, alin. (4).

(2) În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, unitățile termoelectrice vor asigura elaborarea și avizarea pozitivă de către instituția publică de suport a studiilor de fezabilitate cu privire la zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale în care există sisteme de alimentare centralizate cu energie termică funcționale.

(3) Unitățile termoelectrice, în termen până la 01 octombrie 2025, vor implementa contorizarea fiecărui branșament de consum de energie termică din cadrul fiecărei clădiri, asigurând acoperirea integrală a procesului de măsurare a energiei termice consumate.

(4) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu suportul unităților termoelectrice și a autorităților administrației publice locale relevante, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, efectuează o inventariere a clădirilor autorităților și instituțiilor aflate în zonele unitare de alimentare cu energie termică pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit că alimentarea cu energie termică se realizează exclusiv în sistem centralizat, și elaborează o foaie de parcurs cu privire la conectarea/reconectarea edificiilor respective la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică

(6) Agenția, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce în concordanță cu prezenta lege actele normative de reglementare și va institui lista titularilor de licență care dețin sisteme de alimentare centralizată cu energie termică, ce corespund criteriilor unui sistem eficient și/sau care produc energie termică în regim de cogenerare de înaltă eficiență.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI